

Βρυξέλλες, 17 Ιουλίου 2020
(OR. en)

9772/20

**Διοργανικός φάκελος:
2020/0142 (APP)**

**RECH 273
FIN 494
COMPET 326
ENER 239**

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για την Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Jordi AYET PUIGARNAU, Διευθυντής
Ημερομηνία Παραλαβής:	16 Ιουλίου 2020
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2020) 319 final
Θέμα:	Πρόταση ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ που τροποποιεί την απόφαση 2003/76/ΕΚ για τον καθορισμό των αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου που προσαρτάται στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, όσον αφορά τις δημοσιονομικές συνέπειες της λήξης της συνθήκης περί ιδρύσεως της ΕΚΑΧ και σχετικά με το Ταμείο Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2020) 319 final.

σνημμ.: COM(2020) 319 final

Βρυξέλλες, 16.7.2020
COM(2020) 319 final

2020/0142 (APP)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

που τροποποιεί την απόφαση 2003/76/ΕΚ για τον καθορισμό των αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου που προσαρτάται στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, όσον αφορά τις δημοσιονομικές συνέπειες της λήξης της συνθήκης περί ιδρύσεως της ΕΚΑΧ και σχετικά με το Ταμείο Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- **Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης**

Η Ευρωπαϊκή Ένωση επικύρωσε τη Συμφωνία του Παρισιού στις 4 Οκτωβρίου 2016, αναλαμβάνοντας δέσμευση να συμβάλει στη συγκράτηση της αύξησης της θερμοκρασίας του πλανήτη σαφώς κάτω από τους 2°C και να συνεχίσει τις προσπάθειες για τον περιορισμό της σε 1,5°C. Με βάση αυτή τη διεθνή υποχρέωση, η ΕΕ από κοινού με τα κράτη μέλη της συμφώνησαν να θέσουν ένα σύνολο φιλόδοξων στόχων για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 80 % έως 95 % μέχρι το 2050 και κατά 40 % μέχρι το 2030.

Τον Νοέμβριο του 2018 η Επιτροπή παρουσίασε το στρατηγικό μακρόπνοο όραμά της για μια ευημερούσα, σύγχρονη, ανταγωνιστική και κλιματικά ουδέτερη οικονομία έως το 2050 – Καθαρός πλανήτης για όλους¹. Στην ανακοίνωσή της, που ακολούθησε έπειτα από προσκλήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, η Επιτροπή πρότεινε σειρά μέτρων, μεταξύ των οποίων, η διερεύνηση τρόπων με τους οποίους στοιχεία του ενεργητικού της υπό εκκαθάριση Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα θα μπορούσαν να υποστηρίξουν πρωτοποριακές τεχνολογίες για την παραγωγή χάλυβα με σχεδόν μηδενικές ανθρακούχες εκπομπές.

Σε συμφωνία με το μακρόπνοο όραμά της, η Επιτροπή δημοσίευσε τον Δεκέμβριο του 2019 την ανακοίνωση για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία². Μεταξύ των μέτρων που πρέπει να ληφθούν, η Επιτροπή συμπεριέλαβε στις προτεραιότητες του πολιτικού προγράμματος δράσης την απανθρακοποίηση του τομέα της χαλυβουργίας και δεσμεύθηκε να διερευνήσει κατά πόσον μπορεί να αξιοποιηθεί μέρος της χρηματοδότησης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα υπό εκκαθάριση για τη στήριξη διαδικασιών παραγωγής χάλυβα με σχεδόν μηδενικές ανθρακούχες εκπομπές έως το 2030. Η Ευρώπη χρειάζεται πρόσθετες ετήσιες επενδύσεις ύψους 175 δις. έως 290 δις. EUR τις προσεχείς δεκαετίες. Υπό αυτό το πρίσμα, στο πλαίσιο του Επενδυτικού Σχεδίου της Πράσινης Συμφωνίας, η Επιτροπή προτείνει την αναθεώρηση των νομικών βάσεων του Ταμείου Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα, προκειμένου να δοθούν κίνητρα για τη ροή ιδιωτικών κεφαλαίων σε πράσινα έργα.

Το ερευνητικό πρόγραμμα του Ταμείου Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα (στο εξής: TEAX) είναι ένα πρόγραμμα χρηματοδότησης της ΕΕ για ερευνητικά έργα στους τομείς του άνθρακα και του χάλυβα. Το TEAX έχει τις δικές του νομικές βάσεις και δεν υπάγεται στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Μετά τη λήξη ισχύος της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα (στο εξής: EKAX) το 2002 και βάσει του πρωτοκόλλου αριθ. 37 που προσαρτάται στις Συνθήκες της ΕΕ, τα κράτη μέλη ίδρυσαν το νέο «Ταμείο Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα» (TEAX) ως συνέχεια των

¹ COM/2018/773 final, Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Καθαρός πλανήτης για όλους – Ένα ευρωπαϊκό, στρατηγικό, μακρόπνοο όραμα για μια ευημερούσα, σύγχρονη, ανταγωνιστική και κλιματικά ουδέτερη οικονομία (28.11.2018)

² COM (2019) 640 final, Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (11.12.2019).

προγραμμάτων έρευνας και τεχνικής ανάπτυξης για τον άνθρακα και τον χάλυβα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα. Το ερευνητικό πρόγραμμα του TEAX χορηγούσε ετήσια χρηματοδότηση περίπου 40 εκατ. EUR για έρευνα και καινοτομία σε τομείς σχετικούς με τον άνθρακα και τον χάλυβα (σε ποσοστό 27,2 % για τον άνθρακα και 72,8 % για τον χάλυβα), φέρνοντας σε επαφή βιομηχανικούς εταίρους, ΜΜΕ, κορυφαία ερευνητικά κέντρα και πανεπιστήμια σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση για την ανάπτυξη γνώσης και την προώθηση της καινοτομίας. Οι δραστηριότητες του χρηματοδοτούνται από τα έσοδα που προέρχονται από τα περιουσιακά στοιχεία της ΕΚΑΧ υπό εκκαθάριση, σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 37. Για να μειωθούν στο ελάχιστο οι διακυμάνσεις που θα μπορούσαν να προκαλέσουν κινήσεις στις χρηματαγορές στη χρηματοδότηση της έρευνας, εφαρμόζεται διαδικασία εξομάλυνσης. Εντούτοις, λόγω των μειούμενων εσόδων από τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων, η τροφοδότηση του προϋπολογισμού του TEAX, από τα καθαρά έσοδα και από τον μηχανισμό εξομάλυνσης, μειώθηκε από 42 εκατ. EUR το 2017 σε 12 εκατ. EUR το 2019. Το 2017 η Επιτροπή πρότεινε να χρησιμοποιηθούν ακυρώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και εντολές είσπραξης για την αύξηση του προϋπολογισμού σε 40 εκατ. EUR έως το 2020³. Τον Απρίλιο του 2018 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε νομοθετικό ψήφισμα [P8_TA (2018)0061]⁴, το οποίο συνόδευε την εκ μέρους του έγκριση της απόφασης (ΕΕ) 2018/599 του Συμβουλίου⁵, με σκοπό να επιτραπεί η χρήση όλων των ακυρώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων και των εντολών είσπραξης στο πλαίσιο του προγράμματος «Ταμείο Έρευνας για τον Άνθρακα και το Χάλυβα» (TEAX) από το 2003. Στο ψήφισμά του, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε να καταστεί πιο ενεργή η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων της ΕΚΑΧ υπό εκκαθάριση, ή ακόμη και να χρησιμοποιηθεί τμήμα των εν λόγω πόρων για τη δρομολόγηση έργων μεγάλης κλίμακας για καθαρό και ανταγωνιστικό ευρωπαϊκό χάλυβα.

Αναγνωρίζεται⁶ ότι για την επιτυχή υλοποίηση του ερευνητικού προγράμματος του TEAX απαιτείται ετήσια χρηματοδότηση ύψους τουλάχιστον 40 εκατ. EUR. Εντούτοις, με βάση το τρέχον επιτόκιο, δεδομένης της εξάντλησης των διαθέσιμων πόρων για τη λειτουργία του μηχανισμού εξομάλυνσης και εν όψει της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου, θα είναι δύσκολο να επιτευχθούν κατάλληλες ετήσιες αποδόσεις από τα επενδεδυμένα περιουσιακά στοιχεία σε βραχυπρόθεσμο έως μεσοπρόθεσμο επίπεδο.

Πρόσφατη επισκόπηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα⁷ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η χρηματοδότηση του TEAX αποκλειστικά βάσει των εσόδων από τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων δεν είναι βιώσιμη στο τρέχον περιβάλλον επιτοκίων. Συγκεκριμένα, το Ελεγκτικό Συνέδριο υποστήριξε ότι οι δημοσιονομικές κατευθυντήριες γραμμές πρέπει να αναθεωρηθούν επείγοντως και ότι θα πρέπει να δοθεί απάντηση στον τρόπο με τον οποίο τα ίδια κεφάλαια της ΕΚΑΧ υπό εκκαθάριση θα μπορούσαν να καταστούν παραγωγικά στο πλαίσιο των ερευνητικών προγραμμάτων της ΕΕ.

³ Απόφαση (ΕΕ) 2018/599 του Συμβουλίου που τροποποιεί την απόφαση 2003/76/ΕΚ (ΕΕ L 101 της 20.4.2018, σ. 1)

⁴ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0061_EL.html

⁵ Απόφαση (ΕΕ) 2018/599 του Συμβουλίου που τροποποιεί την απόφαση 2003/76/ΕΚ (ΕΕ L 101 της 20.4.2018, σ. 1)

⁶ Ελεγκτικό Συνέδριο: Επισκόπηση αριθ. 10/2019, Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα: η εκκαθάριση εξελίσσεται μεν όπως προβλεπόταν, ωστόσο η χρηματοδότηση της έρευνας δεν είναι πλέον βιώσιμη (σ. 15)

⁷ *Αυτόθι*. σ. 21

Τον Ιούνιο του 2019 οι συμβουλευτικές ομάδες άνθρακα και χάλυβα (CAG και SAG)⁸ απήθυσαν αίτημα αναθεώρησης των νομικών βάσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχεια του προγράμματος, καθώς και η παράλληλη προσαρμογή των στόχων στις υφιστάμενες ανάγκες του κλάδου. Ταυτόχρονα, τάχθηκαν υπέρ της προοδευτικής αξιοποίησης μεριδίου των περιουσιακών στοιχείων, ίσου περίπου με το ένα τρίο (το οποίο αντιστοιχεί κατά προσέγγιση σε 50-70 εκατ. EUR ετησίως για την περίοδο 2021-2027), για τη χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων στους τομείς του άνθρακα και του χάλυβα, στο πλαίσιο συνεργειών με τον Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης, την πρωτοβουλία «περιφέρειες με ανθρακωρυχεία σε μεταβατικό στάδιο»⁹, το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» και το Ταμείο Καινοτομίας. Στις 25 Ιουνίου 2019 η μεικτή ad-hoc ομάδα CAG-SAG ενέκρινε τη διάθεση των περιουσιακών στοιχείων της EKAX.

Η έρευνα και η καινοτομία επιτρέπουν στους ενεργοβόρους τομείς την ανάπτυξη και επίδειξη εγκαταστάσεων κατάλληλης κλίμακας για τη δοκιμή όλων των τεχνικών και οικονομικών δεδομένων, προκειμένου η μετάβαση στη βιομηχανική ή εμπορική αξιοποίηση της τεχνολογίας να πραγματοποιηθεί με τον μικρότερο δυνατό κίνδυνο. Στην ανακοίνωση για την Πράσινη Συμφωνία του 2019 προτείνεται η παροχή στήριξης σε ρηζικέλευθες τεχνολογίες για καθαρό χάλυβα, ώστε να αναπτυχθεί μια διαδικασία παραγωγής χάλυβα μηδενικού άνθρακα έως το 2030, και να διερευνηθεί κατά πόσον μπορεί να αξιοποιηθεί μέρος της χρηματοδότησης που θα ρευστοποιηθεί στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα. Το Ταμείο Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα θα εστιάσει στην ανάπτυξη της παραγωγής καθαρού χάλυβα ως δυνάμει καταλύτη αλλαγών, που θα συμπαρασύρει και άλλους ενεργοβόρους τομείς, όπως ο κλάδος των χημικών προϊόντων και της τσιμεντοβιομηχανίας, στην κατεύθυνση της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050.

Κατά συνέπεια, η αναθεώρηση των νομικών βάσεων του TEAX αποκτά σημασία, επείγον χαρακτήρα και όραμα.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η παρούσα πρόταση εισηγείται τροποποιήσεις της ισχύουσας απόφασης. Στόχος είναι να επιτραπεί η πώληση μέρους των περιουσιακών στοιχείων¹⁰ της EKAX υπό εκκαθάριση την περίοδο 2021-2027 προκειμένου να παρέχεται ετήσια επιχορήγηση 111 εκατ. EUR στο TEAX. Η συγκεκριμένη ετήσια επιχορήγηση θα εξακολουθήσει να στηρίζει τη συνεργατική έρευνα σε τομείς σχετικούς με τον άνθρακα και τον χάλυβα στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος του TEAX και θα στηρίζει επίσης ρηζικέλευθες τεχνολογίες για την ανάπτυξη μιας διαδικασίας παραγωγής χάλυβα με σχεδόν μηδενικές ανθρακούχες εκπομπές έως το 2030 και ερευνητικά έργα στον τομέα του άνθρακα για τη διαχείριση της δίκαιης μετάβασης πρώην ενεργών ανθρακωρυχείων ή ανθρακωρυχείων σε διαδικασία παύσης λειτουργίας, καθώς και σχετικές υποδομές σύμφωνα με τον Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης και σε συμμόρφωση με το άρθρο 4 παράγραφος 2. Ειδικότερα όσον αφορά τον σχετικό με τη χαλυβουργία τομέα, η Επιτροπή θα στοχεύσει στη στήριξη ερευνητικών έργων μέσω μιας ειδικής ευρωπαϊκής σύμπραξης κοινού

⁸ Αρμοδιότητα της συμβουλευτικής ομάδας άνθρακα (CAG) και της συμβουλευτικής ομάδας χάλυβα (SAG) είναι να συνδράμουν την Επιτροπή στη διαχείριση του ερευνητικού προγράμματος όσον αφορά παραμέτρους που σχετίζονται με τον άνθρακα και τον χάλυβα, αντίστοιχα. Τα μέλη των συμβουλευτικών ομάδων είναι πρόσωπα τα οποία διορίζονται από την Επιτροπή για να εκπροσωπούν το κοινό συμφέρον των ενδιαφερόμενων μερών. Τα μέλη διορίζονται για περίοδο 42 μηνών.

⁹ Βλέπε αιτιολογική σκέψη 11.

¹⁰ Το επίπεδο των περιουσιακών στοιχείων που θα ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό είναι το επίπεδο στις 31/12/2019.

προγραμματισμού για καθαρό χάλυβα¹¹, σε συνέργεια με άλλα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως με το πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας.

Η ευρωπαϊκή σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα θεωρείται πολύτιμο εργαλείο για τη στήριξη της ανάπτυξης και της υλοποίησης ερευνητικών δραστηριοτήτων στρατηγικής σημασίας, που επιτρέπουν στην Ένωση να αντιμετωπίσει τις παγκόσμιες προκλήσεις και να διατηρήσει την ανταγωνιστικότητά της.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΝΑ ΕΠΙΤΡΑΠΕΙ, ΕΦΟΣΟΝ ΚΡΙΘΕΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟ, Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ 40 ΕΚΑΤ. EUR ΚΑΙ ΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ.

Προτείνεται η τροποποίηση της απόφασης 2003/76/ΕΚ προκειμένου να παρέχεται ετήσια επιχορήγηση στο TEAX έως το 2027, η οποία θα χρησιμοποιηθεί ως εξής: ποσό ύψους 40 εκατ. EUR ετησίως θα διατίθεται για τη χρηματοδότηση της συνεργατικής έρευνας στους τομείς του άνθρακα και του χάλυβα, ενώ τα υπόλοιπα 71 εκατ. EUR θα χρηματοδοτούν ρηξικέλευθες τεχνολογίες για την ανάπτυξη μιας διαδικασίας παραγωγής χάλυβα με σχεδόν μηδενικές ανθρακούχες εκπομπές και ερευνητικά έργα για τη διαχείριση της δίκαιης μετάβασης πρώην ενεργών ανθρακωρυχείων ή ανθρακωρυχείων σε διαδικασία παύσης λειτουργίας, καθώς και σχετικές υποδομές σύμφωνα με τον Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης. Η εν λόγω επιχορήγηση και οι σχετικές πληρωμές θα πρέπει να αντλούνται από τα καθαρά έσοδα των επενδύσεων και, εφόσον κριθεί αναγκαίο, από έσοδα από τις πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων.

Η επιχορήγηση αυτή θα πρέπει να κατοχυρώνεται ρητά στην απόφαση, ούτως ώστε να καταστεί δυνατή μια προβλέψιμη ροή πόρων, σε κλίμακα επαρκή για τη συνέχιση της επιδιωκόμενης στήριξης της συνεργατικής έρευνας στους τομείς του άνθρακα και του χάλυβα.

Έως σήμερα, η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων της ΕΚΑΧ υπό εκκαθάριση βασιζόταν στην παραδοχή ότι μέσα χρηματοδότησης των ερευνητικών έργων αποτελούν οι αποδόσεις των επενδεδυμένων περιουσιακών στοιχείων. Αυτό αντικατοπτρίζεται στη διατύπωση του τμήματος 1 («χρήση των κεφαλαίων») στο παράρτημα της απόφασης 2003/77/ΕΚ του Συμβουλίου και στην αιτιολογική σκέψη 3 της ίδιας απόφασης, στην οποία προβλέπεται ότι «το σύνολο του κεφαλαίου των πόρων του Ταμείου Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα πρέπει να διαφυλαχθεί ακέραιο».

¹¹ Οι ευρωπαϊκές συμπράξεις κοινού προγραμματισμού είναι πρωτοβουλίες που σχεδιάζονται με συμμετοχή των κρατών μελών σε πρώιμο στάδιο, στο πλαίσιο των οποίων η Ένωση, από κοινού με εταίρους του ιδιωτικού και/ή του δημόσιου τομέα (όπως η βιομηχανία, πανεπιστήμια, ερευνητικοί οργανισμοί, φορείς με αποστολή παροχής δημόσιας υπηρεσίας σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο ή οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων ιδρυμάτων και ΜΚΟ), δεσμεύονται να στηρίζουν από κοινού την ανάπτυξη και την υλοποίηση ενός προγράμματος ερευνητικών δραστηριοτήτων. Οι ευρωπαϊκές συμπράξεις κοινού προγραμματισμού συστήνονται βάσει μνημονίων συμφωνίας και/ή συμβατικών διευθετήσεων μεταξύ της Επιτροπής και των εν λόγω εταίρων του ιδιωτικού και/ή δημόσιου τομέα, στις οποίες προσδιορίζονται οι στόχοι της σύμπραξης, οι σχετικές δεσμεύσεις των εταίρων για χρηματοδοτικές και/ή σε είδος συνεισφορές, οι κύριοι δείκτες επιδόσεων και επιπτώσεων και τα παραδοτέα αποτελέσματα. Περιλαμβάνουν επίσης τον προσδιορισμό συμπληρωματικών ερευνητικών δραστηριοτήτων που υλοποιούνται από τους εταίρους και μέσω του ερευνητικού προγράμματος.

Για τους λόγους που εξηγήθηκαν ανωτέρω, η προσέγγιση αυτή δεν συνάδει με την ανάγκη παροχής του απαραίτητου επιπέδου χρηματοδότησης που θα καταστήσει βιώσιμο ένα ουσιαστικό ερευνητικό πρόγραμμα στους τομείς του άνθρακα και του χάλυβα.

Ως εκ τούτου, η εμμονή στην άποψη να διατηρηθούν ακέραια τα περιουσιακά στοιχεία του ταμείου δεν συνιστά ρεαλιστική στάση και χρήζει προσαρμογής. Επιπλέον, δεν υφίστανται πλέον υποχρεώσεις διατήρησης αποθεματικών για την παροχή εξασφάλισης στους πιστωτές της EKAX, καθώς δεν υπάρχουν άλλες εκκρεμείς υποχρεώσεις λόγω δανείων.

Για τον σκοπό αυτόν, είναι απαραίτητο να τροποποιηθεί η απόφαση ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες της υποκείμενης πολιτικής που πρέπει να υπηρετηθεί μέσω της EKAX υπό εκκαθάριση, καθώς και στις προκλήσεις για δημιουργία του απαραίτητου επιπέδου αποδόσεων στο πλαίσιο των υφιστάμενων συνθηκών της αγοράς, με παράλληλη διατήρηση επαρκών περιουσιακών στοιχείων της EKAX για τη δημιουργία εσόδων μετά το 2027.

Προτείνεται η κατάργηση του μηχανισμού εξομάλυνσης, καθώς κρίνεται ως παρωχημένο εργαλείο μετά τη θέσπιση των προτεινόμενων αλλαγών.

Επιπλέον, η Επιτροπή θα αξιοποιήσει την ευκαιρία της αναθεώρησης της απόφασης για να διαγράψει αξιώσεις, όταν το προβλεπόμενο κόστος είσπραξης υπερβαίνει ενδεχομένως το εισπρακτέο ποσό και η διαγραφή δεν αναμένεται να βλάψει την εικόνα της Ένωσης, όταν η απαίτηση δεν μπορεί να εισπραχθεί λόγω αφερεγγυότητας του οφειλέτη ή στο πλαίσιο άλλων διαδικασιών αφερεγγυότητας ή όταν η είσπραξη θίγει την αρχή της αναλογικότητας.

Τέλος, η παράγραφος 2 του άρθρου 2, στην οποία καθορίζεται η διαδικασία έκδοσης δημοσιονομικών κατευθυντήριων γραμμών πολυετούς διάρκειας για τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων, και η παράγραφος 3 του άρθρου 4, στην οποία καθορίζεται η διαδικασία για την έκδοση τεχνικών κατευθυντήριων γραμμών πολυετούς διάρκειας για το πρόγραμμα, θα πρέπει να απαλειφθούν, διότι καθίστανται πλέον απολύτως περιττές με βάση το άρθρο 2 παράγραφος 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 37¹².

Οι εν λόγω περιττές διατάξεις θα πρέπει να απαλειφθούν για λόγους διαφάνειας και διότι δεν μπορεί πλέον να γίνεται επίκλησή τους.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η πρόταση αποτελεί μέρος της νομικής δέσμης μέτρων για την αναθεώρηση του ερευνητικού προγράμματος του TEAX. Ειδικότερα, συνδέεται με τα ακόλουθα:

- Πρόταση της Επιτροπής για την τροποποίηση της απόφασης 2008/376/EK του Συμβουλίου για την έγκριση του ερευνητικού προγράμματος του Ταμείου Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα και σχετικά με τις τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές πολυετούς διάρκειας για το πρόγραμμα.

¹² Κατά τον χρόνο έκδοσης των αποφάσεων 2003/76/EK και 2008/376/EK, το πρωτόκολλο αριθ. 34 όσον αφορά τις δημοσιονομικές συνέπειες της λήξης της συνθήκης περί ιδρύσεως της EKAX και σχετικά με το Ταμείο Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα (2001), που προσαρτάται στη ΣΕΚ, αποτελούσε νομική βάση μόνο για την απόφαση 2003/76/EK.

- Πρόταση της Επιτροπής για την τροποποίηση της απόφασης 2003/77/EK για τον καθορισμό δημοσιονομικών κατευθυντήριων γραμμών πολυετούς διάρκειας για τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων της υπό εκκαθάριση ΕΚΑΧ και, μετά την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης, των πόρων του Ταμείου Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα. Η αναθεώρηση της απόφασης 2003/77/EK του Συμβουλίου, υπό την ευθύνη της Γενικής Διεύθυνσης Προϋπολογισμού, συνάδει επίσης με την επισκόπηση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου του 2019 σχετικά με την εκκαθάριση της ΕΚΑΧ.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η πρόταση αναθεώρησης συνάδει με τη Συμφωνία του Παρισιού, την ανακοίνωση για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία¹³, η οποία καθορίζει το πλαίσιο για τον μετασχηματισμό της ΕΕ στην πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρο έως το 2050, και τη συνέχεια που δόθηκε σε αυτή με την ανακοίνωση της Επιτροπής «Επενδυτικό Σχέδιο “Βιώσιμη Ευρώπη” – Επενδυτικό Σχέδιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας»¹⁴, η οποία παρουσιάστηκε στις 14 Ιανουαρίου 2020.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Η νομική βάση που παρέχει στην ΕΕ το δικαίωμα ανάληψης δράσης είναι το άρθρο 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 37, που προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά τις δημοσιονομικές συνέπειες της λήξης της συνθήκης περί ιδρύσεως της ΕΚΑΧ και σχετικά με το Ταμείο Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Τα μέτρα για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου καθορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου, της οποίας η αναθεώρηση υπάγεται στο αποκλειστικό δικαίωμα πρωτοβουλίας της Επιτροπής για νομοθετικές προτάσεις.

- **Αναλογικότητα**

Η πρόταση είναι απαραίτητη για τον καθορισμό των αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου, που προσαρτάται στις Συνθήκες της ΕΕ, όσον αφορά τις δημοσιονομικές συνέπειες της λήξης της συνθήκης περί ιδρύσεως της ΕΚΑΧ και σχετικά με το Ταμείο Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Η νομική πράξη τροποποιεί απόφαση του Συμβουλίου και, ως εκ τούτου, πρέπει να είναι απόφαση.

¹³ COM(2019) 640, 11 Δεκεμβρίου 2019

¹⁴ COM(2020) 21, 14 Ιανουαρίου 2020.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Η πρόταση βασίζεται στα αποτελέσματα της έκθεσης επταετίας, στο πλαίσιο της οποίας διενεργείται διαδικασία παρακολούθησης του προγράμματος TEAX, συμπεριλαμβανομένης μιας εκτίμησης των αναμενόμενων οφελών, με τη συνδρομή ομάδας εμπειρογνομόνων¹⁵. Η πλέον πρόσφατη έκθεση επταετίας δημοσιεύθηκε στις 5 Φεβρουαρίου 2020¹⁶. Οι εμπειρογνώμονες ανέλυσαν τη λειτουργία του προγράμματος TEAX, αξιολόγησαν τις τεχνολογικές εξελίξεις και τα αναμενόμενα οφέλη του προγράμματος για τον κλάδο και την κοινωνία και διατύπωσαν συστάσεις για τη βελτίωση του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένης αναθεώρησης της νομικής βάσης.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Τα ενδιαφερόμενα μέρη του TEAX συμμετείχαν σε διάφορες ad-hoc συνεδριάσεις, συνεδριάσεις της ειδικής συμβουλευτικής ομάδας (συμβουλευτική ομάδα άνθρακα – CAG και συμβουλευτική ομάδα χάλυβα – SAG), καθώς και σε συνεδριάσεις της επιτροπής άνθρακα και χάλυβα (COSCO) (αντίστοιχης της επιτροπής του προγράμματος «Ορίζων 2020»). Άμεσο αποτέλεσμα των εν λόγω συνεδριάσεων ήταν η έγκριση, στις 25 Ιουνίου 2019, της διάθεσης των περιουσιακών στοιχείων της EKAX από την κοινή ad-hoc ομάδα CAG-SAG.

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

Τα προκαταρκτικά αποτελέσματα της τελευταίας έκθεσης παρακολούθησης και αξιολόγησης του TEAX παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο του σεμιναρίου «Άνθρακας και χάλυβας: μια νέα προοπτική», που διοργάνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 28 Μαρτίου 2019, στο οποίο παρέστησαν 100 και πλέον ενδιαφερόμενα μέρη¹⁷.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Δεδομένου ότι η προτεινόμενη αναθεώρηση δεν αναμένεται να έχει σημαντικές οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις, δεν απαιτείται εκτίμηση επιπτώσεων.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

Η πρόταση βασίζεται στα αποτελέσματα της έκθεσης επταετίας, η οποία προβλέπει τακτική επανεξέταση του προγράμματος TEAX, συμπεριλαμβανομένης εκτίμησης των αναμενόμενων οφελών.

¹⁵ Η έκθεση παρακολούθησης και αξιολόγησης προβλέπεται βάσει των διατάξεων της απόφασης 2008/376/EK, η οποία δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της 20ής Μαΐου 2008 με στοιχεία αναφ. ΕΕ L 130/7 και τροποποιήθηκε με την απόφαση (ΕΕ) 2017/955 του Συμβουλίου της 29ης Μαΐου 2017.

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/publications/research-fund-coal-and-steel-monitoring-and-assessment-report_en

¹⁷ https://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=events&eventcode=9DB3A26D-B1D8-8BED_0A23CA684631B0CF

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η πρόταση συνάδει με την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν δημιουργεί νέες υποχρεώσεις που θα επιβάρυναν τον γενικό προϋπολογισμό στο πλαίσιο του τρέχοντος ΠΔΠ.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Επεξηγηματικά έγγραφα (για οδηγίες)**

Άνευ αντικειμένου.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Η αναθεώρηση περιορίζεται, συνεπώς, στις ακόλουθες διατάξεις:

- (1) Άρθρο 1, παράγραφος 1α

Το εν λόγω άρθρο εισάγει τη ρήτρα «ήσσοнос σημασίας» και βασίζεται στο άρθρο 101 του δημοσιονομικού κανονισμού σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό των Ένωσης. Δίνει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να διαγράφει αξιώσεις, ακόμη και προτού εξαντλήσει όλα τα δυνατά ένδικα μέσα, εάν το προβλεπόμενο κόστος είσπραξης αναμένεται να υπερβεί το εισπρακτέο ποσό και η παραίτηση δεν αναμένεται να βλάψει την εικόνα της Ένωσης, είτε σε περίπτωση αφερεγγυότητας του οφειλέτη ή αν η είσπραξη θίγει την αρχή της αναλογικότητας. Η εφαρμογή αυτής της ρήτρας θα επιτρέψει την εύτακτη περάτωση της διαδικασίας εκκαθάρισης.

- (2) Άρθρο 2 παράγραφος 1

Η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων πραγματοποιείται από την Επιτροπή κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ετήσια επιχορήγηση ύψους [111 εκατ. EUR] για το TEAX έως το 2027, με στόχο τη χρηματοδότηση της έρευνας σε τομείς σχετικούς με τη βιομηχανία άνθρακα και χάλυβα, και συγκεκριμένα, τη χορήγηση ποσού [40 εκατ. EUR] για τη χρηματοδότηση συνεργατικής έρευνας στους προαναφερθέντες τομείς και [71 εκατ. EUR] για τη χρηματοδότηση έρευνας σε ρηξικέλυθες τεχνολογίες για την ανάπτυξη μιας διαδικασίας παραγωγής χάλυβα με σχεδόν μηδενικές ανθρακούχες εκπομπές και τη χρηματοδότηση έργων έρευνας και καινοτομίας για τη διαχείριση της δίκαιης μετάβασης πρώην ενεργών ανθρακωρυχείων ή ανθρακωρυχείων σε διαδικασία παύσης λειτουργίας, καθώς και σχετικών υποδομών σύμφωνα με τον Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης για τον τομέα του άνθρακα και σε συμμόρφωση με το άρθρο 4 παράγραφος 2. Μετά το 2027, η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων πραγματοποιείται από την Επιτροπή κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται μακροπρόθεσμα η αποδοτικότητά τους. Η επένδυση των περιουσιακών στοιχείων πραγματοποιείται με στόχο τη διατήρηση και, κατά το δυνατόν, την αύξηση της αξίας των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων.

- (3) Άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α)
- 1α. Η ετήσια επιχορήγηση ύψους [111 εκατ. EUR] θα πρέπει να προέρχεται από τα καθαρά έσοδα των επενδύσεων και, εφόσον αυτά δεν επαρκούν, από την πώληση μέρους των περιουσιακών στοιχείων της ΕΚΑΧ υπό εκκαθάριση και, μετά την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης, από τους πόρους του Ταμείου Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα.
- (4) Στο άρθρο 2, η παράγραφος 2 απαλείφεται.
- (5) Άρθρο 3, παράγραφος 1
1. Οι πράξεις εκκαθάρισης που προβλέπονται στο άρθρο 1 και οι επενδύσεις και οι πράξεις διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων που προβλέπονται στο άρθρο 2 αποτελούν σε ετήσια βάση και ξεχωριστά από τις λοιπές δημοσιονομικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το αντικείμενο λογαριασμού κερδών και ζημιών, ισολογισμού και δημοσιονομικής έκθεσης. Τα εν λόγω δημοσιονομικά έγγραφα επισυνάπτονται στα δημοσιονομικά έγγραφα που εκδίδει ετησίως η Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 318 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του δημοσιονομικού κανονισμού σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης.
- (6) Άρθρο 3 παράγραφος 2
2. Οι εξουσίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε θέματα ελέγχου και απαλλαγής, όπως καθορίζονται από τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον δημοσιονομικό κανονισμό σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό των Ένωσης, εφαρμόζονται στις πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1.
- (7) Άρθρο 4 παράγραφος 1
1. Τα καθαρά έσοδα που προέρχονται από τις επενδύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 2 και τα έσοδα από την πώληση μέρους των περιουσιακών στοιχείων συνιστούν εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για τα εν λόγω έσοδα ισχύει ιδιαίτερος καταλογισμός και, συγκεκριμένα, η χρηματοδότηση των ερευνητικών έργων, εκτός του προγράμματος-πλαισίου έρευνας, υπέρ των τομέων που συνδέονται με τη βιομηχανία του άνθρακα και του χάλυβα. Τα έσοδα αυτά συνιστούν το Ταμείο Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα και η διαχείρισή του οποίου ανατίθεται στην Επιτροπή.
- (8) Στο άρθρο 4, η παράγραφος 3 απαλείφεται.
- (9) Στο άρθρο 5, η παράγραφος 2 απαλείφεται.
- (10) Το παράρτημα απαλείφεται.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

που τροποποιεί την απόφαση 2003/76/ΕΚ για τον καθορισμό των αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου που προσαρτάται στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, όσον αφορά τις δημοσιονομικές συνέπειες της λήξης της συνθήκης περί ιδρύσεως της ΕΚΑΧ και σχετικά με το Ταμείο Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη το πρωτόκολλο αριθ. 37 σχετικά με τις δημοσιονομικές συνέπειες της λήξης της συνθήκης ΕΚΑΧ και σχετικά με το Ταμείο Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα, που προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 2 πρώτο εδάφιο,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου¹,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα εξής:

- (1) Η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα έληξε στις 23 Ιουλίου 2002 σύμφωνα με το άρθρο 97 της εν λόγω Συνθήκης. Όλα τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ) περιήλθαν στην Ένωση στις 24 Ιουλίου 2002.
- (2) Σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 37, η καθαρή αξία των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, όπως εμφανίζονται στον ισολογισμό της ΕΚΑΧ της 23ης Ιουλίου 2002, θεωρείται ως περιουσιακό στοιχείο που προορίζεται για την έρευνα στους τομείς που είναι σχετικοί με τη βιομηχανία άνθρακα και χάλυβα, αναφέρεται δε ως «ΕΚΑΧ υπό εκκαθάριση» και, μετά την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης, ως «πόροι του Ταμείου Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα».
- (3) Το πρωτόκολλο αριθ. 37 προβλέπει επίσης ότι τα έσοδα από το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο, τα οποία αποκαλούνται «Ταμείο Έρευνας για τον Άνθρακα και το Χάλυβα» (ΤΕΑΧ), πρέπει να διατίθενται αποκλειστικά για την έρευνα, στους τομείς που είναι σχετικοί με τη βιομηχανία άνθρακα και χάλυβα, εκτός του προγράμματος-πλαισίου

¹ ΕΕ C της, σ. .

έρευνας, σύμφωνα με τις διατάξεις του πρωτοκόλλου αριθ. 37 και των πράξεων που εκδίδονται βάσει αυτού.

- (4) Την 1η Φεβρουαρίου 2003, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση 2003/76/EK² που καθορίζει τους κανόνες για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου αριθ. 37.
- (5) Δεδομένου του περιβάλλοντος χαμηλών επιτοκίων, τα έσοδα που διατίθενται για τη χρηματοδότηση ερευνητικών έργων στους τομείς άνθρακα και χάλυβα μειώνονται με ταχύ ρυθμό.
- (6) Αυτό συνεπάγεται συνθήκες υπό τις οποίες ενδέχεται να μην υπάρξει ο ελάχιστος διαθέσιμος προϋπολογισμός που απαιτείται για την οργάνωση ετήσιας πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για το ερευνητικό πρόγραμμα του Ταμείου Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα (στο εξής: το πρόγραμμα).
- (7) Ο ελάχιστος απαραίτητος προϋπολογισμός για την οργάνωση πρόσκλησης υποβολής προτάσεων είναι αναγκαίος προκειμένου το πρόγραμμα να παρέχει ουσιαστική στήριξη σε αξιολογικά συνεργατικά ερευνητικά έργα, που διαθέτουν το κρίσιμο μέγεθος και ενωσιακή προστιθέμενη αξία για τη βελτίωση της βιωσιμότητας, δηλαδή της υγείας, της ασφάλειας, των συνθηκών εργασίας και της μείωσης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε τομείς σχετικούς με τη βιομηχανία άνθρακα και χάλυβα.
- (8) Στο πλαίσιο της ανακοίνωσης για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία [COM(2019) 640 final], η Επιτροπή δεσμεύθηκε να υποστηρίξει ρηξικέλευθες τεχνολογίες για καθαρό χάλυβα, ώστε να αναπτυχθεί μια διαδικασία παραγωγής χάλυβα με σχεδόν μηδενικές ανθρακούχες εκπομπές έως το 2030. Για να καταστεί εφικτό αυτό, η Επιτροπή δεσμεύθηκε να διερευνήσει κατά πόσον μπορεί να αξιοποιηθεί μέρος της χρηματοδότησης στο πλαίσιο της EKAX υπό εκκαθάριση.
- (9) Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της ΕΕ, στο πλαίσιο της ανακοίνωσης για το Επενδυτικό Σχέδιο της Πράσινης Συμφωνίας και τον Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης [COM(2020) 21 final], κρίθηκε απαραίτητη η αναθεώρηση των νομικών βάσεων του TEAX, ώστε να επιτραπεί η χρήση των περιουσιακών στοιχείων της EKAX υπό εκκαθάριση και, μετά την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης, των πόρων του TEAX.
- (10) Η πώληση μεριδίου των περιουσιακών στοιχείων της EKAX υπό εκκαθάριση και, μετά την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης, η χρήση των πόρων του TEAX για τη χρηματοδότηση ερευνητικών έργων στους τομείς του άνθρακα και του χάλυβα θα πρέπει να επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι διατηρούνται αποθεματικά ως εγγύηση των περιορισμένων εναπομενουσών υποχρεώσεων που προκύπτουν από τυχόν απρόβλεπτες υποχρεώσεις, καθώς και ότι εύλογο μερίδιο των περιουσιακών στοιχείων, που δεν απαιτείται πλέον για τα ανωτέρω, θα πρέπει να εξακολουθήσει να επενδύεται για την παραγωγή εσόδων.
- (11) Η πώληση μεριδίου των περιουσιακών στοιχείων της EKAX υπό εκκαθάριση και, μετά την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης, των πόρων του TEAX ενδέχεται να είναι απαραίτητη για την παροχή ετήσιας επιχορήγησης ύψους [111 εκατ. EUR] στο TEAX έως το 2027, η οποία θα χρησιμοποιηθεί ως εξής: ποσό ύψους [40 εκατ. EUR] ετησίως θα διατίθεται στη χρηματοδότηση συνεργατικής έρευνας στους τομείς του άνθρακα και του χάλυβα, ενώ τα υπόλοιπα [71 εκατ. EUR] θα χρηματοδοτούν

² EE L 29 της 5.2.2003, σ. 22-24.

ρηξικέλυθες τεχνολογίες για την ανάπτυξη μιας διαδικασίας παραγωγής χάλυβα με σχεδόν μηδενικές ανθρακούχες εκπομπές και ερευνητικά έργα για τη διαχείριση της δίκαιης μετάβασης πρώην ενεργών ανθρακωρυχείων ή ανθρακωρυχείων σε διαδικασία παύσης λειτουργίας, καθώς και σχετικές υποδομές σύμφωνα με τον Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης και σε συμμόρφωση με το άρθρο 4 παράγραφος 2. Η δυνατότητα πώλησης μεριδίου των περιουσιακών στοιχείων της EKAX υπό εκκαθάριση και, μετά την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης, των πόρων του TEAX περιορίζεται στη χρηματοδότηση των ετήσιων επιχορηγήσεων για τα οικονομικά έτη 2021 έως 2027.

- (12) Ως εκ τούτου, το TEAX θα πρέπει να χρηματοδοτείται όχι μόνο από τα καθαρά έσοδα από επενδύσεις αλλά, εφόσον κριθεί απαραίτητο, και από έσοδα που προέρχονται από την πώληση μέρους των περιουσιακών στοιχείων του ταμείου, έως το προβλεπόμενο ποσό για την περίοδο 2021-2027.
- (13) Η παράγραφος 2 του άρθρου 2, στην οποία καθορίζεται η διαδικασία έκδοσης δημοσιονομικών κατευθυντήριων γραμμών πολυετούς διάρκειας για τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων, και η παράγραφος 3 του άρθρου 4, στην οποία καθορίζεται η διαδικασία για την έκδοση τεχνικών κατευθυντήριων γραμμών πολυετούς διάρκειας για το πρόγραμμα, θα πρέπει να απαλειφθούν, διότι καθίστανται περιττές με βάση το άρθρο 2 παράγραφος 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 37.
- (14) Προτείνεται η κατάργηση του μηχανισμού εξομάλυνσης καθώς συνιστά παρωχημένο εργαλείο.
- (15) Θα πρέπει να προστεθεί νέα παράγραφος στο άρθρο 1, ώστε να καταστεί δυνατή η διαγραφή αξιώσεων βάσει των αρχών που καθορίζονται στο άρθρο 101 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο του δημοσιονομικού κανονισμού¹⁸.
- (16) Επομένως, η απόφαση 2003/76/EK θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η απόφαση 2003/76/EK τροποποιείται ως εξής:

- (1) Το άρθρο 1 τροποποιείται ως εξής:
 - α) Παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος 1α:

«1α. Η Επιτροπή διαγράφει αξιώσεις, ακόμη και προτού εξαντλήσει όλα τα δυνατά ένδικα μέσα, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) Εάν το προβλεπόμενο κόστος είσπραξης αναμένεται να υπερβεί το εισπρακτέο ποσό και η παραίτηση δεν αναμένεται να βλάψει την εικόνα της Ένωσης

¹⁸ EE L 193 της 30.7.2018, σ. 1.

- β) Αν η απαίτηση δεν μπορεί να εισπραχθεί λόγω αφερεγγυότητας του οφειλέτη ή άλλων διαδικασιών αφερεγγυότητας
- γ) Αν η είσπραξη θίγει την αρχή της αναλογικότητας.»

(2) Το άρθρο 2 τροποποιείται ως εξής:

α) Η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων γίνεται από την Επιτροπή με τρόπο που να διατηρείται ετήσια επιχορήγηση ύψους [111 εκατ. EUR] για το TEAX έως το 2027, με στόχο τη χρηματοδότηση της έρευνας σε τομείς σχετικούς με τη βιομηχανία άνθρακα και χάλυβα, και συγκεκριμένα, τη χορήγηση ποσού [40 εκατ. EUR] για τη χρηματοδότηση συνεργατικής έρευνας στους προαναφερθέντες τομείς και [71 εκατ. EUR] για τη χρηματοδότηση έρευνας σε ρηξικέλυτες τεχνολογίες για την ανάπτυξη μιας διαδικασίας παραγωγής χάλυβα με σχεδόν μηδενικές ανθρακούχες εκπομπές και ερευνητικών έργων για τη διαχείριση της δίκαιης μετάβασης πρώην ενεργών ανθρακωρυχείων ή ανθρακωρυχείων σε διαδικασία παύσης λειτουργίας, καθώς και σχετικών υποδομών σύμφωνα με τον Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης και σε συμμόρφωση με το άρθρο 4 παράγραφος 2. Μετά το 2027, η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων πραγματοποιείται από την Επιτροπή κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται μακροπρόθεσμα η αποδοτικότητά τους. Η επένδυση των περιουσιακών στοιχείων πραγματοποιείται με στόχο τη διατήρηση και, κατά το δυνατόν, την αύξηση της αξίας των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων.»

β) Παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος 1α:

«1α. Η ετήσια επιχορήγηση ύψους [111 εκατ. EUR] προέρχεται από τα καθαρά έσοδα των επενδύσεων και, όταν αυτά δεν επαρκούν, από την πώληση μέρους των περιουσιακών στοιχείων της EKAX υπό εκκαθάριση και, μετά την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης, από τους πόρους του Ταμείου Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα.»

γ) Η παράγραφος 2 απαλείφεται.

(2) Στο άρθρο 3,

α) Η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Οι πράξεις εκκαθάρισης που προβλέπονται στο άρθρο 1 και οι επενδύσεις και οι πράξεις διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων που προβλέπονται στο άρθρο 2 αποτελούν σε ετήσια βάση και ξεχωριστά από τις λοιπές δημοσιονομικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το αντικείμενο λογαριασμού κερδών και ζημιών, ισολογισμού και δημοσιονομικής έκθεσης.

Τα εν λόγω δημοσιονομικά έγγραφα επισυνάπτονται στα δημοσιονομικά έγγραφα που εκδίδει ετησίως η Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 318 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του δημοσιονομικού κανονισμού σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης.»

β) Η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Οι εξουσίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε θέματα ελέγχου και απαλλαγής, όπως καθορίζονται από τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον δημοσιονομικό κανονισμό σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό των Ένωσης, εφαρμόζονται στις πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1.»

(3) Στο άρθρο 4

α) Η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα καθαρά έσοδα που προέρχονται από τις επενδύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 2 και τα έσοδα που προέρχονται από την πώληση μέρους των περιουσιακών στοιχείων συνιστούν έσοδα του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για τα εν λόγω έσοδα ισχύει ιδιαίτερος καταλογισμός και συγκεκριμένα η χρηματοδότηση των ερευνητικών έργων, εκτός του προγράμματος-πλασίου έρευνας, υπέρ των τομέων που συνδέονται με τη βιομηχανία του άνθρακα και του χάλυβα. Τα έσοδα αυτά συνιστούν το Ταμείο Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα και η διαχείρισή του ανατίθεται στην Επιτροπή.»

β) Η παράγραφος 3 απαλείφεται.

(4) Στο άρθρο 5, η παράγραφος 2 απαλείφεται.

(5) Το παράρτημα απαλείφεται.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Εφαρμόζεται την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2021.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*